

1

8. HAFTA

Ders İçeriđi

- Sağlık kurumlarına geri ödeme yöntemleri
- deme yöntemlerinin karşılaştırılması

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

2

Vaka Başına deme Yöntemleri

- **Vaka başına ödeme yönteminde**, sağlık kurumu tarafından tedavi edilen her vaka için, sağlık kurumuna önceden belirlenmiş miktarda ödeme yapılmaktadır. deme miktarını belirlemek için vaka sınıflandırma sistemi kullanılmaktadır.
- Her vaka için sabit bir fiyat ödemesi gibi her vaka için maliyet ve tıbbi benzerliklerine göre farklı fiyat ödemesi şeklinde iki farklı model uygulanabilmektedir.
- ABD'de (1970) uygulanmaya başlayan ve 470 vaka grubu geliştirilen ikinci model **Teşhis İlişkili Gruplar (TİG)** olarak adlandırılmaktadır.

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

3

DRG=TİG

- "Hastalıkların klinik ve maliyet verileri kullanılarak gruplandırılmasını ve benzer hastalıkların benzer gruplara atanmasını içeren bir yöntemdir."
- Teşhisle ilişkili gruplar, ABD'de Yale Üniversitesi'nde sağlık hizmetlerinin kalite denetimi amacıyla geliştirilmiş bir vaka sınıflama sistemi olup 1980 yılından itibaren geri ödemelerde kullanılmaya başlanmıştır.
- Teşhisle ilişkili grupların oluşturulmasındaki temel amaç, **benzer çıktıları olan veya benzer hizmetleri alması beklenen vaka tiplerinin bir tanımının yapılması** ve böylece kıyaslanabilir bilgi üretilmesidir.

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

4

TİG

- Bir yatan hasta sınıflandırma yöntemi olarak TİG; ortaya çıkan maliyetler ile hasta türlerini tanılarına ve işlemlerine göre sınıflandırarak türdeş vakalarla harcanan tedavi kaynaklarını ilişkilendirmeyi sağlar.
- Klinik kodlamacı, hastane yöneticisi ve hekimler

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

5

TİG'e Dayalı Ödeme Yöntemi

- Türkiye'de TİG'e yönelik çalışmalar 2005 yılında başlamış 2009 yılında sonuçlanmıştır.
- Örnek olarak Avustralya modeli alınmıştır.
- Ödemelerin tamamının bu yöntemle göre yapılması planlanmakta ve yapılandırılmaktadır.

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

6

TİG'e Dayalı Ödeme Yöntemi

- Yapılacak ödemelerde yatan hastalar için TİG sistemi, ayakta hastalar için de Branş Bazlı ayakta Gruplar (BBaG) sistemi temelinde ödemeler yapılandırılacak ve gerçekleştirilecektir.
- Çalışmalar devam etmektedir.
- Hastaneler TIG verisi göndermektedir.

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

7

Vaka Başına Ödeme Yöntemi

Avantajları:

1. Hem sağlık kurumuna hem de ödeyiciye eşit ve orta düzeyde finansal risk getirmektedir.
2. Hastaneye yapılan ödemelerin kontrolünü kolaylaştırmaktır.
3. Maliyetlerin azaltılması için teşvik sağlamaktadır.
4. Hizmet sunumu esnasında katılan birçok faktörü dikkate aldığı için daha adildir.

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

8

Dezavantajları:

1. Hastaların erken taburcu edilmesini teşvik edebilmektedir.
2. Tedavi maliyeti daha düşük vakalara öncelik verilmesine neden olabilmektedir.
3. Vaka başına maliyeti düşürmek için kaliteden ödün verilmesi söz konusu olabilmektedir.
4. Uygulanması yönetsel açıdan zordur.

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

9

Düz Oranda Ödeme Yöntemi

Avantajları:

1. Sağlık kurumları kendi gelirlerini artırmak, başka alanlarda da yatırım yapabilmek için satın alma kararlarında daha ekonomik davranmaktadır.
2. Yüksek maliyetli teknolojiyi kullanmayan aile hekimleri gibi uzmanların ihtiyaç duydukları ekipmanları bu yöntemle finanse etmek basit ve uygulaması kolaydır.
3. Yönetsel maliyeti düşüktür.

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

10

Dezavantajları:

1. Yüksek maliyeti teknolojiyi kullanmak zorunda olan bölümler için maliyetleri finanse etmek zor olmaktadır.
2. Sağlık kurumları bazen ihtiyaçları olmayan malzeme ve ekipmanları isteyebilmektedir. Bu durum maliyetlerin artmasına neden olmaktadır.
3. Daha ucuz olan ekipmanları tercih etme ve satın almadan önce daha uzun süre bekleme söz konusu olabilmektedir.

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

11

Yöntemlerin Karşılaştırılması

Sağlık Profesyonellerine Yapılan Ödemelerin Karşılaştırılması

Ödeme Yöntemleri	Maliyet Kontrolü	Kalite	İdari Kontrol	Çalışan Tatmini	Hasta Tatmini
Maaş	Kısmen Etkili	Zayıf	Kolay	Zayıf	Zayıf
Hizmet Başına Ödeme	Etkili Değil	Çok İyi	Çok Zor	İyi	Orta
Kişi Başına Ödeme	Çok Etkili	Vasat	Çok Kolay	Orta	Orta
Prim Ödemesi	Etkili	İyi	Kolay	Orta	Orta
Vaka Başına Ödeme	Etkili	Çok İyi	Zor	Orta	Orta

Sağlık Sistemleri Y. Akbulut

12

Sağlık Kurumlarına Yapılan Ödeme Yöntemlerinin Karşılaştırılması

Ödeme Yöntemleri	Maliyet Etkliliği	Kalite	İdari Kontrol	Hizmeti Sunan Tarafın Tatmini	Hizmeti Alan Tarafın Tatmini
Bütçe Ödemesi	Çok Etkili	Vasat	Kolay	Orta	Orta
Hizmet Başı Ödeme	Etkili Değil	Çok İyi	Çok Zor	İyi	İyi
Günlük Ödemeler	Kısmen Etkili	Zayıf	Çok Kolay	Orta	İyi
Kişi Başı Ödeme	Çok Etkili	Vasat	Çok Kolay	Zayıf	Zayıf
Vaka Başına Ödeme	Etkili	İyi	Zor	Orta	İyi
Düz Oranda Ödeme	Etkili	İyi	Kolay	Orta	Orta

Sağlık Sistemleri Y. Akbulut

13

Ödeme Yöntemleri-Sonuç

- Herhangi bir sağlık sisteminde yöntemlerin birinin ya da tümünün bir arada bulunması mümkündür.
- Herhangi bir ücret ödeme şekli;
  - Hizmeti verenlerin kalite ve kantite olarak yeterli hizmet sağlayabilmesine olanak verecek güdüleyici özelliklere sahip,
  - Aşırı, gereksiz hizmet sunumu ve israfı önleyecek nitelikleri taşımalıdır.

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

14

Ödeme Yöntemleri-Sonuç

- Hizmet başına ödeme arzın talep yaratabilme özelliğinden dolayı gereksiz ve maliyeti yüksek teşhis ve tedavi yöntemlerinin kullanımını teşvik etmekte, sigortanın maliyetlerini artırmaktadır. Bunun yanında hastanın gereksiz yere hırpalanmasına neden olabilmektedir.
- Hastanın ihtiyacı olan mal ve hizmet konusunda yeterli bilgiye sahip olmaması ve çoğu zaman verilen hizmetin kalitesini ve gerekliliğini değerlendirememesi, doktorun kendisi yerine karar vermesi ve talepte bulunması ile sonuçlanmaktadır.

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

15

Ödeme Yöntemleri-Sonuç

- Bu özellik sağlık sektöründe piyasa koşullarının oluşmamasının da temel nedenidir.
- Böyle bir sistemi yürütmek için gerekli enformasyon sistemi, bürokratik işlemler ve kontrol mekanizmaları karmaşıklığı da beraberinde getirmekte özellikle gelişmekte olan ülkelerin kapasitelerinin üzerine çıkmaktadır.
- Ülkeler aile hekimi gibi bireysel hizmet sunanlar için, *kişi başına ödemeyi*, kurumsal sağlık hizmeti sunan hizmet sunucuları için *DRG veya vaka başına ödeme yöntemlerini* tercih etmektedirler.

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

16

Ödeme Yöntemleri-Sonuç

- Seçilecek yöntem /yöntemlerin her ülkenin şartlarına göre uyarlanması ve gerekli kontrol mekanizmalarının geliştirilmesi gerekmektedir.
- Tedavi planları, klinik değerlendirme ve izleme kullanılmaktadır.
- Gereksiz sağlık hizmeti sunumuna engel olmak temel amaç olarak belirlenmelidir.

Sağlık Sigortacılığı-Y. Akbulut

Sorular ve katkılar..